

га, у тому числі посів і посадка лісу на площі 3069,0 га; проведено догляд за лісовими культурами на площі 15386,0 га при плані 13170,0 га; проведено доповнення недостаючих лісових порід на площі 4133,3 га при плані 2608,0 га. На 2018 рік заплановано провести відновлення лісів на площі – 2635,0 га із них посів посадка лісу – 2055,0 га та 380,0 га залишити на природне зарощування [4].

Література

1. Лісовий кодекс України від від 21.01.1994 р. № 3852-ХІІ / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>
2. Щодо масового всихання насаджень: наказ Державного агентства лісових ресурсів України від 14.09.2017 р. № 421 / Державне агентство лісових ресурсів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=183127&cat_id=65319
3. Держлісагентство закликає громадян дотримуватися правил пожежної безпеки під час перебування у лісі / Урядовий портал. – 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/249866709>
4. Офіційний сайт Державного агентства лісових ресурсів. Лісівники Київщини підбили підсумки 2017 року та обговорили плани на цей рік. – 2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=190791&cat_id=32888
5. Гулик Г. С. Сучасні еколого-економіко-правові проблеми реалізації концепції сталого лісокористування в Україні / Г. С. Гулик // Науковий вісник НЛТУ України. – 2015. – Вип. 25.7. – С. 7-13.

УДК 347.826(043.2)

Дорошенко Т. А., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Єряшов Є.К., старший викладач

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ПРАВОВИХ НОРМ В СФЕРІ БЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНОЇ АВАЦІЇ

В умовах сьогодення, у зв'язку зі збільшенням інтенсивності використання повітряного простору, підвищується небезпека, пов'язана з його використанням як для осіб, що здійснюють діяльність щодо використання, зберігання або утримання повітряних суден, так і для людей та об'єктів, що знаходяться на землі. У зв'язку з цим актуальним є питання і про відповідальність за порушення правил і норм, пов'язаних з повітряним пересуванням та з безпекою польотів.

Слід зазначити, що за правопорушення проти безпеки цивільної

авіації, залежно від ступеня її суспільної небезпечності (шкідливості), можуть наставати різні види юридичної відповідальності: цивільна, господарська, дисциплінарна, кримінальна, адміністративна.

Складовою безпеки польотів повітряних суден є нормальна професійна діяльність як членів екіпажу повітряного судна, так і диспетчерів управління повітряним рухом, тому помилка цих осіб під час здійснення польоту може призвести до катастрофи та загибелі багатьох людей. У зв'язку з цим із набранням чинності Повітряного кодексу України від 19 травня 2011 року Кримінальний кодекс України (далі – КК) було доповнено ст. 276-1, яка встановлює кримінальну відповідальність за здійснення професійної діяльності членом екіпажу або обслуговування повітряного руху диспетчером управління повітряним рухом (диспетчером служби руху) у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин [1].

Дотримання належного рівня безпеки польотів забезпечується, в тому числі, встановленням певних вимог та обмежень для льотного й наземного персоналу авіації. Відповідно до ч. 3 ст. 58 ПК України, членові екіпажу забороняється виконувати свої обов'язки на повітряному судні, якщо він перебуває під дією будь-якого препарату, що впливає на працездатність і може загрожувати безпеці польоту повітряного судна, або погано почувається, що може загрожувати безпеці польоту. Частина 4 ст. 58 ПК України забороняє членові екіпажу вживати алкоголь менш як за вісім годин до зазначеного часу виконання своїх службових обов'язків у польоті або оголошення режиму готовності, заступати на льотне чергування з рівнем алкоголю в крові, що перевищує 0,2 проміле, та вживати алкоголь під час польоту чи перебуваючи в режимі очікування [3].

Також, згідно п. 2.6 Правил цивільних повітряних суден у повітряному просторі України від 28 жовтня 2011 року, особі, від діяльності якої залежить безпека польоту, забороняється виконувати свої обов'язки, перебуваючи під дією будь-яких психоактивних речовин [4].

Отже, нормативно-правові акти в галузі цивільної авіації встановлюють обмеження для льотного й наземного персоналу авіації щодо виконання цими особами своїх функціональних обов'язків під впливом будь-якого препарату або речовини, що впливає на працездатність і може загрожувати безпеці польоту повітряного судна. Однак присутня певна неузгодженість у термінологічному визначенні таких речовин та засобів.

Так, ст. 276-1 КК України встановлює кримінальну відповідальність за здійснення професійної діяльності під впливом наркотичних чи психотропних речовин. Оскільки законодавство України в галузі цивільної авіації встановлює заборону здійснення професійної діяльності, перебуваючи під впливом (дією) будь-якої психоактивної речовини чи

будь-якого препарату, що може загрожувати безпеці польотів та експлуатації повітряного транспорту, а ст. 276-1 КК України передбачає відповідальність за здійснення такої діяльності тільки під впливом алкоголю, наркотичних чи психотропних речовин, виникає необхідність розгляду питання щодо внесення відповідних змін до ст. 276-1 КК України в частині визначення стану сп'яніння як підстави кримінальної відповідальності за злочин, передбачений ст. 276-1 КК України, відповідно до законодавства України в галузі цивільної авіації.

Суб'єктивна сторона злочину характеризується прямим умислом щодо скоєння відповідних суспільно небезпечних діянь. Тобто особа усвідомлює, що вживала або вживає алкогольні напої або наркотичні засоби або психотропні речовини [2]. Стан сп'яніння особи авіаційного персоналу може бути викликаний як умисно, так і з необережності. Це може бути добровільне доведення себе до стану сп'яніння або необачне. Випадки недобровільного сп'яніння, на нашу думку, не впливають на кваліфікацію злочину, оскільки кримінальна відповідальність за ст. 276-1 КК України настає не за наявності стану сп'яніння, а за здійснення особами професійної діяльності, перебуваючи у такому стані.

Враховуючи вище сказане, можна зробити висновок, що законодавство України в галузі цивільної авіації встановлює заборону для авіаційних фахівців здійснення професійної діяльності, перебуваючи під впливом будь-якої психоактивної речовини чи будь-якого препарату, що може призвести до нездатності належним чином здійснювати професійні функції і може загрожувати безпеці польотів та експлуатації повітряного транспорту. Виникає необхідність розгляду питання, щодо внесення відповідних змін до ст. 276-1 КК України, в частині визначення стану сп'яніння як підстави кримінальної відповідальності за злочин, передбачений ст. 276-1 КК України, відповідно до законодавства України в галузі цивільної авіації.

Література

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
2. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravoznavec.com.ua/books/162/28/>
3. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 р. № 3393-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>
4. Про затвердження Правил польотів цивільних повітряних суден у повітряному просторі України: наказ Мінінфраструктури України від 28.10.2011 р. № 478 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1327-11>